

Program Centra pre deti a rodiny Ružomberok

Program vykonávania opatrení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately

V Centre pre deti a rodiny Ružomberok

Centrum pre deti a rodiny
Ružomberok

Obsah

1. Kontaktná adresa a iné kontaktné údaje Centra.....	4
Názov a adresa: Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok	4
2. Adresa vykonávaných opatrení.....	4
3. Účel, druh a forma Centra.....	5
4. Opis cieľovej skupiny Centra.....	8
5. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48, § 59 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.....	9
6. Celková kapacita Centra	11
Celková kapacita Centra je 72 miest.	11
7. Opis vnútorných a vonkajších priestorov budovy Centra.....	11
8. Počet zamestnancov - organizačná štruktúra Centra.....	14
9. Oboznámenie detí a rodičov s programom Centra.....	17
10. Odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou	18
Pobytová forma:	18
Ambulantná a terénna forma:	19
11. Výchovná činnosť	20
13. Rozsah hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou.....	23
14. Plán výchovnej práce s dieťaťom	24
15. Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovania náboženského vyznania v Centre.....	27
16. Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám	29
17. Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 rokov veku po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona č. 305/2005 Z. z. o SPODaSK.	30
18. Práva dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre....	31
19. Opis povinností dieťaťa a iných blízkych osôb vrátane podmienok návštev	33
v Centre	33

20. Taxatívny opis výchovných prostriedkov v Centre	35
21. Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66	37
22. Postupy v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre	39
23. Plán prevencie deeskalácie konfliktov v CDR:.....	41

Program Centra pre deti a rodiny

1. Kontaktná adresa a iné kontaktné údaje Centra

Názov a adresa: Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok

Riaditeľ: PaedDr. PhDr. Peter Novák, MBA, poverený riadením CDR Ružomberok

telefónne číslo: 044/432 40 70, mobil: 0905 204 002

e-mail: riaditel.ruzomberok@ded.gov.sk

cdr.ruzomberok@ddrk.sk

Pohotovostný mobil: (pre prípad umiestnenia dieťaťa na základe rozhodnutia súdu)

Telefónne číslo: 0915 871 182 – sociálna pracovníčka (vykonávajúca 24 hod služobnú pohotovosť)

Sociálne pracovníčky: 044/432 40 70, kl. 20 a kl. 25

2. Adresa vykonávaných opatrení

1/ Kalvárska 35, Ružomberok, telefónne číslo: 044/ 432 40 70 – kmeňová budova

2/ Pod Paračkou 30, 034 95 Likavka. telefónne číslo 044/ 430 30 64 – rodinný dom

3/ Klačno 6, 034 01 Ružomberok, telefónne číslo 044/381 11 52

4/ I. Houdeka 15, 034 01 Ružomberok, telefónne číslo 044/ 433 24 31 – rodinný dom

5/ J. Sladkého 19A, 034 01 Ružomberok, telefónne číslo 044/ 432 40 70 kl.15 – rodinný dom

6/ J. Sladkého 21, 034 01 Ružomberok, telefónne číslo 044/432 40 70 kl.16 – rodinný dom

7/ Veterná 2051/29 -55, 034 01 Ružomberok, byt pre mladých dospelých

Starostlivosť o maloleté deti a mladých dospelých zabezpečujeme taktiež v prirodzenom rodinnom prostredí profesionálnych náhradných rodín.

Opatrenia SPODaSK vykonávané ambulatnou/ terénnou formou v Centre sú realizované v kmeňovej budove na adrese Kalvárska 35, Ružomberok, telefónne číslo: 044 / 432 40 70, kl. 29, 30, 31. Ambulancie Centra sú situované na 2. poschodí, pričom tieto priestory pre klientov sú riadne označené - kancelárie č. 36, č. 37 a č.45.

V Centre sú od januára 2023 vykonávané opatrenia SPODaSK aj prostredníctvom novej odbornej metódy – Stretnutie rodinného kruhu (ďalej len SRK). Koordinátor SRK pôsobí

v administratívnej časti rodinného domu na adrese Klačno 6, Ružomberok, telefónne číslo: 044/430 00 16, služobný mobil 0918 414 766.

3. Účel, druh a forma Centra

Centrum pre deti a rodiny je zariadenie zriadené na účel vykonávania:

A/ pobytového opatrenia podľa § 45 ods. 1. písm. a) Zákona č. 305/2005 Z. z.

o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

opatrenia dočasne nahradzujúcich dieťaťu jeho prirodzené prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,

B/ opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody podľa § 47 ods. 1 zákona

opatrenia podľa § 45 ods. 1 písm. c) zákona pre dieťa na základe dohody podľa § 46 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obsahuje ustanovené náležitosti

C/ pobytového opatrenia na základe požiadania dieťaťa

D/ opatrenia vykonávaného odbornou metódou – Stretnutie rodinného kruhu (SRK)

§11 ods. 3, písm. b) bod 1 až 5 a §73 ods. 6, písm. a) a e) a § 44a) ods.1, písm. b) bod 1 zákona na základe

- odporúčania príslušného orgánu SPODaSK,
- bez odporúčania orgánu SPODaSK – pre dieťa umiestnené na pobytové opatrenie súdu v centre, kde pôsobí koordinátor SRK.

Vykonávané opatrenia odbornou metódou SRK:

§ 11 ods.3, písm.b) bod 1 zákona č. 305/2005 Z.z.- Odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - zmiernenie možného negatívneho dopadu novej situácie na rodinu prostredníctvom poskytnutia odbornej pomoci zameranej na stabilizáciu rodinného prostredia (min. 40 hodín, max 60 hodín)

§ 11 ods.3, písm.b) bod 2 zákona č. 305/2005 Z.z.- Odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa

- zisťovanie vonkajších a vnútorných zdrojov rodiny, silných a slabých stránok v starostlivosti o dieťa

- úprava rodinných sociálnych pomerov dieťaťa a rodiny najmä prostredníctvom posilňovania rodičovských zručností za účelom eliminácie negatívnych vplyvov ohrozujúcich dieťa a rodinu (min 40 hodín, max 60 hodín)

§ 11 ods.3, písm.b) bod 3 zákona č. 305/2005 Z.z.- Odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch- poskytnutie odbornej pomoci pri riešení výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a medziľudských vzťahoch s cieľom predchádzania nepriaznivým vplyvom zaťažujúcej/konfliktnej situácie na dieťa a jeho rodinu (min 40 hodín, max 60 hodín)

§ 11 ods.3, písm.b) bod 4 zákona č. 305/2005 Z.z.- Odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - rozvoj a obnova kompetencií rodičov v starostlivosti o dieťa, so zameraním na predchádzanie, zmiernenie alebo eliminovanie príčin ohrozenia dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí (min 40 hodín, max 60 hodín)

§ 11 ods.3, písm.b) bod 5 zákona č. 305/2005 Z.z.- Odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii -príprava odborných podkladov na zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny a ďalších príbuzných identifikovaním rizikových faktorov, ktoré ohrozujú alebo môžu ohroziť dieťa, ako aj zmapovanie kapacít a potenciálnych oblastí progresívnej zmeny životnej situácie rodiny jednak v rodine ako aj v širšom sociálnom okolí dieťaťa a jeho rodiny (min 40 hodín, max 60 hodín)

§ 73 ods. 6, písm.a) zákona č. 305/2005 Z.z. – zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny -vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa (min 40 hodín, max 60 hodín).

§ 44a) ods.1, písm. b) bod 1 zákona č. 305/2005 Z.z. – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov, -vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov (min 40 hodín, max 60 hodín).

E/ opatrenia ambulantnou formou v zmysle § 45 ods. 4 písm. b) zákona a opatrenia terénnou formou v zmysle § 45 ods. 4 písm. c) zákona

- § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii (min. 5 hodín, max. 40 hodín)
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa (min. 5 hodín, max. 50 hodín)
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch (min. 5 hodín, 30 hodín)
- § 11 ods.3 písm. b) bod 4 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (min. 5 hodín, max. 50 hodín)
- § 11 ods. 3 písm. d) - poradensko – psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách (min. 5 hodín, max. 15 hodín)
- § 12 ods. 1 písm. d) - uloženie povinnosti dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe na základe rozhodnutia orgánu SPODaSK (min. 5 hodín, max. 50 hodín)
- v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov - uloženie povinnosti mal. dieťaťu a jeho rodičom podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu na základe rozhodnutia súdu (min. 5 hodín, max. 50 hodín)
- § 73 ods. 6 písm. a) – opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa (min. 5 hodín, max. 24 hodín)
- § 73 ods. 6 písm. d) – opatrenia podľa § 44 ods. 1 písm. a) a b) – poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (min. 10 hodín, max. 50 hodín)
- § 73 ods. 6 písm. e) – poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (min. 5 hodín, max. 50 hodín)

Ak sa rodičia dieťaťa rozvádajú Centrum v zmysle zákona vykonáva opatrenia podľa:

§ 11 ods. 2 písm. a),b),c) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách (min. 5 hodín, max. 20 hod.)

4. Opis cieľovej skupiny Centra

A. Pobytové opatrenia sú určené pre:

a) dieťa na základe:

- rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len pobytové opatrenia súdu),
- dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (pobytové opatrenia na základe dohody budú realizované len v prípade voľnej kapacity v centre na samostatne usporiadanej skupine,
- požiadania dieťaťa.

b) plnoletá fyzická osoba na základe dohody, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

B. Ambulantné a terénne opatrenia sú určené pre:

a) Dieťa na základe:

- písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu,
- požiadania dieťaťa.

b) Rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa na základe:

- rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení výchovného opatrenia - uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu

- písomnej dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
- c) Plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa
- d) Mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti

C. Metóda SRK je určená pre:

- b) Dieťa,
- c) Rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- d) Plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa na základe:

Na základe odporúčania sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo podnetu sociálneho pracovníka pobytovej formy centra.

CDR Ružomberok zastrešuje ambulantnú a terénnu prácu s dieťaťom, rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, plnoletou fyzickou osobou, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnom alebo poručníkom, ktorý sa osobne stará a o dieťa v regióne okresu Ružomberok.

5. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48, § 59 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v Centre pobytovou formou:

Centrum v rámci pobytovej formy nevykonáva opatrenia pre:

- dieťa, ktorého zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine,
- dieťa, ktorého zdravotný stav si vyžaduje ošetrovateľskú alebo opatrovateľskú starostlivosť,
- deti so závislosťou vyžadujúce si špecializovaný program,
- dieťa páchajúce trestnú činnosť,
- dieťa týrané a sexuálne zneužívané,

- dieťa s poruchami správania,
- dieťa s duševnou poruchou,
- dieťa s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia,
- dieťa s ťažkým stupňom telesného postihnutia,
- dieťa s ťažkým stupňom zmyslového postihnutia,
- dieťa s kombináciou postihnutí
- dieťa s poruchami autistického spektra
- dieťa s detskou mozgovou obrnou

V rámci samostatne usporiadaných skupín má Centrum pre deti a rodiny Ružomberok v rámci vykonávania opatrení pobytovou formou možnosť prijať a umiestniť na základe dohody 5 detí, ak to umožňuje voľná kapacita skupiny.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v Centre ambulantnou/ terénnou formou

- závažné psychiatrické diagnózy rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa), mladého dospelého alebo dieťaťa, vyžadujúce v danom čase intenzívnu starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení,
- vyčerpaný pracovný časový fond pre terénnu a ambulantnú prácu,
- pri dôvodnom podozrení alebo preukázanom zneužívaní či týraní maloletého dieťaťa alebo partnera/ex partnera
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program sociálneho poradenstva v centre pre deti a rodiny
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práva a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program psychologického poradenstva alebo iné párové poradenstvo.

CDR Ružomberok nevykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou, ak má vyčerpaný pracovný časový fond pre ambulantnú a terénnu prácu, a tiež v prípade, ak nemá dostatočné personálne zabezpečenie.

6. Celková kapacita Centra

Celková kapacita Centra je 72 miest.

O deti zabezpečujeme starostlivosť v 5 rodinných domoch, t.j. na 5 samostatne usporiadaných skupinách, kde je celková kapacita 48 miest a tiež v skupine mladých dospelých s kapacitou 10 miest.

1/ Pod Paračkou 30, 034 95 Likavka, samostatne usporiadaná skupina v rodinnom dome, počet miest 9

2/ Klačno 6, 034 01 Ružomberok, samostatne usporiadaná skupina v rodinnom dome, počet miest 9

3/ I. Houdeka 15, 034 01 Ružomberok, samostatne usporiadaná skupina v rodinnom dome, počet miest 10

4/ J. Sladkého 19A, 034 01 Ružomberok, samostatne usporiadaná skupina v rodinnom dome počet miest 10

5/ J. Sladkého 21, 034 01 Ružomberok, samostatne usporiadaná skupina v rodinnom dome počet miest 10

6/ Veterná 2051/29 -55, 034 01 Ružomberok, samostatná skupina pre mladých dospelých v byte, kapacita 5

Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti už nedisponujeme celou kmeňovou budovou, a teda nemáme priestor, ktorý bol pôvodne určený pre 5 mladých dospelých, požiadali sme o zníženie kapacity na skupine pre mladých dospelých z 10 na 5 miest. Vec je t.č. ešte v štádiu riešenia.

V profesionálnych náhradných rodinách Centra je schválená kapacita 14 miest, pričom 7 profesionálnych náhradných rodičov sa stará o deti v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom.

V celkovej kapacite Centra je zahrnutých aj 5 miest pre vykonávanie opatrení pobytovou formou pre deti na základe dohody so zákonným zástupcom dieťaťa.

7. Opis vnútorných a vonkajších priestorov budovy Centra

Centrum pre deti a rodiny Ružomberok disponovalo do 31.12.2023 celou kmeňovou budovou na adrese Kalvárska 35, Ružomberok, no od 1.1.2024 sídli už len v jednej jej časti. pričom

nájomná zmluva je uzavretá na obdobie od 1.1.2024 - 31.12.2026. V kmeňovej budove Centra sa t.č. nachádzajú už len administratívne priestory:

- riaditeľ CDR /1 samostatná kancelária/
- úsek starostlivosti o dieťa /1 samostatná kancelária pre psychologov, 2 kancelárie pre sociálnych pracovníkov/
- špeciálny pedagóg /1 samostatná kancelária/
- ekonomicko - prevádzkový úsek /2 samostatné kancelárie, dielňa pre údržbára/
- priestory pre zamestnancov ambulantnej/ terénnej formy v rámci NP RVO SPODaSK II /3 samostatné kancelárie/
- kotolňa
- archív
- skladové priestory v suteréne
- sociálne zariadenia
- kuchynka
- zasadacia miestnosť, 3 miestnosti pre výkon psychologickú a špeciálnopedagogickú intervencie

Centrum má k dispozícii k užívaniu aj príslušný areál, v ktorom sa nachádza športové ihrisko, drevený altánok, trávnatá plocha s pieskoviskom, preliezkami a lavičkami. Súčasťou areálu je aj športový sklad, garáž a parkovacie miesta pre služobné motorové vozidlá.

Päť samostatne usporiadaných skupín je zriadených v piatich rodinných domoch.

1/ Rodinný dom, Pod Paračkou 30, Likavka je jednopodlažný dom s menšou záhradou, ku ktorému prislúcha aj altánok a samostatne stojaca garáž. Na prízemí rodinného domu sa nachádza zádverie, vstupná chodba, obývací priestor, jedáleň s kuchyňou, komora a WC so sprchovým kútom. Zo vstupnej chodby vedie vchod aj do pivnice rodinného domu. Na poschodí rodinného domu sa nachádzajú tri obytné miestnosti slúžiace ako spálne pre deti (2+3+4 lôžka), miestnosť pre vychovávateľov, kúpeľňa a samostatné WC.

2/ Rodinný dom, Klačno 6, Ružomberok je jednopodlažný bezbariérový bungalov, ktorý pozostáva z administratívnej časti a obytnej časti určenej pre samostatne usporiadanú skupinu. Jedná sa o najnovší rodinný dom, ktorý bol uvedený do prevádzky v marci 2022.

Obytná časť pozostáva zo vstupnej chodby, kuchyne, príručnej komory, priestrannej obývacej izby spojenej s jedálňou, taktiež sú tam 4 obytné miestnosti slúžiace ako spálne pre deti (1+2+3+3 lôžka), 2 bezbariérové kúpeľne (jedna je určená pre chlapcov, druhá pre dievčatá), ďalej je tu miestnosť pre vychovávateľov, príručný sklad, kumbál na čistiace prostriedky a technická miestnosť.

Administratívna časť domu pozostáva z 3 kancelárií, zasadacej miestnosti, 2 kuchyniek a 2 kúpeľní so sociálnymi zariadeniami. K rodinnému domu patrí záhrada, ktorej súčasťou je drevený altánok, záhradný dom na náradie a taktiež je tu vytvorené kryté parkovacie miesto.

3/ Na ulici I. Houdeka 15, Ružomberok sa nachádza dvojpodlažný podpivničený rodinný dom. V priestoroch suterénu je situovaná kotolňa a skladové priestory. Na prízemí domu je predsieň, vstupná chodba, kuchyňa s jedálňou, komora, obývacia miestnosť, kúpeľňa s WC a práčovňa, taktiež sa tam nachádza garáž. Na poschodí sa nachádzajú chodba, štyri obytné miestnosti, ktoré slúžia ako spálne pre deti (2+2+3+3 lôžka), ďalej miestnosť pre vychovávateľov, kúpeľňa a WC. K domu patrí aj väčšia záhrada s dreveným altánkom a hojdačkou.

4/ V rodinnom dome na ulici J. Sladkého 19A, Ružomberok sa na prízemí nachádza vstupná chodba, obývacia miestnosť, jedna spálňa pre deti (2 lôžka), ďalej miestnosť pre vychovávateľov, kúpeľňa s WC práčovňa a garáž. Na poschodí RD sú tri obytné miestnosti slúžiace ako spálne pre deti (3+2+3 lôžka), kuchyňa s komorou, jedáleň, kúpeľňa a samostatné WC. Vonkajší priestor tvorí terasa a menšia záhrada s dreveným altánkom.

5/ Rodinný dom na ulici J. Sladkého 21, Ružomberok je identický so susedným RD. Na prízemí sa nachádza chodba, kúpeľňa spolu s WC, obývacia miestnosť, spálňa pre deti (2 lôžka), miestnosť pre vychovávateľov, práčovňa a garáž. Na poschodí sú tri obytné miestnosti zariadené ako spálne (3+2+3 lôžka), kuchyňa s komorou, jedáleň, kúpeľňa a samostatné WC. K domu patrí aj terasa a menšia záhrada s dreveným altánkom.

6/ Byt pre MD – Veterná 2051/29 -55, 034 01 Ružomberok. Je určený pre mladých dospelých, ktorým je poskytovaná ďalšia starostlivosť na základe dohody medzi mladým dospelým a našim zariadením. Jedná sa o kompletne zrekonštruovaný 3-izbový byt na 3. poschodí bytového domu, ktorý pozostáva z chodby, kuchyne, obývacej izby, 2 obytných miestností, ktoré slúžia

ako spálne (3+2 lôžka) a tiež spoločnej kúpeľne s WC. K bytu patrí aj balkón a pivnica, ktorá sa nachádza v suteréne bytového domu.

V každom z týchto objektov sa nachádza priestor, kde majú deti vytvorené optimálne podmienky pre zachovanie súkromia. Každé dieťa má svoj osobný priestor na spanie, odloženie osobných vecí, prípravu do školy, hru či trávenie voľného času. V rámci zabezpečenia podmienok pri vykonávaní osobnej hygieny má dieťa utvorený svoj vlastný priestor a čas pre napĺňanie týchto potrieb, ktorý je vopred určený na základe vzájomnej dohody detí samostatne usporiadanej skupiny.

8. Počet zamestnancov - organizačná štruktúra Centra

Kapacita Centra pre deti a rodiny Ružomberok je 58 zamestnancov. Okrem zamestnancov zabezpečujúcich odbornú činnosť centra sú v centre zamestnaní aj 4 ekonomickí zamestnanci a 2 vodiči-údržbári. Stav zamestnancov vo fyzických osobách k 31.03.2024 je 56 zamestnancov.

Úsek starostlivosti o deti:		
1. samostatne usporiadaná skupina		
vychovávateľ	3	1 x úplné stredné/2 x VŠ II. stupňa
pomocný vychovávateľ	2	VŠ I. stupňa / stredné
pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	1	VŠ I. stupňa
2. samostatne usporiadaná skupina		
vychovávateľ	3	VŠ II. stupňa
pomocný vychovávateľ	2	stredné/úplné stredné
pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	1	úplné stredné
3. samostatne usporiadaná skupina		
vychovávateľ	3	VŠ II. stupňa
pomocný vychovávateľ	2	úplné stredné
pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	1	úplné stredné

4. samostatne usporiadaná skupina		
vychovávateľ	3	VŠ II. stupňa
pomocný vychovávateľ	2	VŠ I. stupňa/úplné stredné
pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	1	VŠ II. stupňa
5. samostatne usporiadaná skupina		
vychovávateľ	2	VŠ II. stupňa
pomocný vychovávateľ	2	úplné stredné
pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou	1	úplné stredné
profesionálny náhradný rodič	7	1 x VŠ II. stupňa, 6 x úplné stredné
Odborný tím úseku starostlivosti o deti:		
sociálny pracovník – vedúci úseku	1	VŠ II. stupňa
sociálny pracovník	3	VŠ II. stupňa
sociálny pracovník – koordinátor stretnutí rodinného kruhu	1	VŠ II. stupňa
psychológ	2	VŠ II. stupňa
špeciálny pedagóg	1	VŠ II. stupňa
Úsek ambulantných a terénnych opatrení:		
sociálny pracovník NP RVOSPO	2	VŠ II. stupňa
zamestnanec CDR odborný tím („SRKár“)NP RVOSPO	1	VŠ II. stupňa
psychológ NP RVOSPO	2	VŠ II. stupňa
riaditeľ	1	VŠ II. stupňa

1 odborný zamestnanec na vykonávanie prípadovej konferencie/rodinnej konferencie (SRK) a iných odborných metód s VŠ vzdelaním II. stupeň – odbor sociálna práca, 1 pracovný úväzok. (Tieto opatrenia bude môcť odborný zamestnanec realizovať po absolvovaní vzdelávania akreditovaného MŠ SR, v rámci ambulantnej a terénnej formy na základe odporúčania orgánu SPODaSK, ale aj v rámci pobytovej formy pre deti umiestnené v centre.)

CDR Ružomberok v prípade potreby komplexného posúdenia situácie dieťa má možnosť vytvoriť multidisciplinárny odborný tím zložený z týchto odborníkov:

- psychológ
- špeciálny pedagóg
- sociálny pracovník
- výchovný pracovník
- SKR – sociálny pracovník/ facilitátor stretnutí rodinného kruhu
- odborný zamestnanec na vykonávanie prípadovej/ rodinnej konferencie v rámci NP RVO SPODaSK II

Ak je v záujme dieťa a potrebné zabezpečiť mu odbornú pomoc alebo činnosť v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. a Centrum takúto činnosť podľa Programu centra nevykonáva, zabezpečuje ju inou právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované predpoklady.

CDR Ružomberok pri zabezpečovaní odbornej pomoci dieťaťu využíva tiež služby externých poskytovateľov, ako sú:

- Centrum pedagogicko-psychologickej prevencie Ružomberok
- Nosko Centrum, Ružomberok
- Nížkoprahové denné centrum PREROD
- Klinickí psychológovia,
- Terapeuti,
- Klinickí logopédi,
- Pedopsychiater,
- Preventisti z rôznych oblastí /policajné, zdravotné, morálne.../,
- Advokačné centrum Náruč Žilina,
- iné špecializované zariadenia formou ambulantných služieb

Služby klinického psychológa využívame na zabezpečenie terapií a ďalšej odbornej psychologickej činnosti.

U detí so špeciálnymi potrebami na základe odporúčaní pediatra, psychológa či neurológa, s ktorými v prípade potreby spolupracujeme, využívame služby pedopsychiatrov za účelom nastavenia medikamentózneho liečby u detí. V prípade dlhodobo pretrvávajúceho nepriaznivého psychického stavu u dieťaťa (napr. suicidálne prejavy, sebapoškodzovanie a pod.) po odporúčaní pedopsychiatra využívame služby detských psychiatrických oddelení a liečební s cieľom nastavenia vhodnej medikamentózneho liečby a realizovania terapií.

Na základe zhodnotenia odborného tímu Centra, v spolupráci s externými odborníkmi, využívame služby súkromných centier rodinnej terapie pri práci s dieťaťom.

V prostredí Centra sa využíva externým spôsobom muzikoterapia a felinoterapia s cieľom uvoľnenia psychického, ako aj somatického napätia u dieťaťa.

V spolupráci so školou v prípade potreby navštevujú deti nízkoprahové denné centrum, ktoré im zabezpečuje individuálne aj skupinové aktivity zamerané na prevenciu ako aj elimináciu sociálno-patologických javov.

U detí s potrebou špecifickej výchovy a vzdelávania využívame služby liečebno–výchovného sanatória, kde sa poskytujú psychologická a psychoterapeutická starostlivosť, korekcie porúch učenia, individuálna práca so špeciálnym pedagógom. Základnou organizačnou formou výchovy je skupinová výchovno-vzdelávacia aktivita s individuálnym prístupom ku dieťaťu. Vo výchovno-vzdelávacom procese sú preferované aktivizujúce a motivačné metódy a formy práce. Vo vzťahu k deťom je uplatňovaný ľudský, humánny, ale predovšetkým dôsledný prístup. Pomáha v tom komunitný systém a bodové hodnotenie správania dieťaťa. Zároveň počas pobytu detí v liečebno–výchovného sanatória sa dbá na udržiavanie rodinných, súrodeneckých a ostatných vzťahových väzieb dieťaťa.

9. Oboznámenie detí a rodičov s programom Centra

Oboznámenie klientov pobytového opatrenia

Pri prijatí a prvom kontakte dieťaťa s Centrom je prítomný sociálny pracovník a vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny. Dieťa alebo rodiča oboznamuje sociálny pracovník s programom Centra pri jeho prijatí, resp. podľa individuálnej situácie dieťaťa najneskôr v deň

nasledujúci po prijatí dieťaťa do Centra. Dieťa sa prijíma priamo na samostatne usporiadanú skupinu, na ktorej bude umiestnené počas trvania pobytu v Centre, resp. priamo do profesionálnej náhradnej rodiny. Pri oboznámení dieťaťa s programom sa prihliada na jeho vek, rozumové schopnosti a momentálne emocionálne prežívanie, vzhľadom na situáciu, v ktorej sa dieťa ocitlo. Ku každému dieťaťu zachovávame individuálny prístup. S dieťaťom sa stretáva do 24 hodín od príchodu aj psychológ Centra. Postupne sa s dieťaťom zoznamujú aj ostatní zamestnanci Centra, ktorí budú prichádzať do kontaktu s ním a jeho rodinou. Na samostatne usporiadanej skupine je zaužívané privítanie dieťaťa v rámci spoločného stretnutia, ktorého sa zúčastňujú vychovatelia spolu s deťmi zo skupiny. Dieťa sa postupne zoznamuje s vlastným priestorom na skupine, pravidlami, ako aj každodenným chodom skupiny. Počas adaptácie je dieťa sprevádzané psychológom a sociálnym pracovníkom pri poskytovaní sociálno-psychologického poradenstva. Zároveň sa poradenstvo podáva rodičom dieťaťa, ako aj blízkej a širšej rodine. Od prvého kontaktu rešpektujeme zachovanie súrodeneckých a rodinných väzieb dieťa.

Oboznámenie klientov ambulantnej a terénnej formy sociálnej práce

S klientom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, u ktorého sa preukáže potreba vykonávania opatrení v Centre formou ambulantnej a/alebo terénnej práce, sa uskutoční stretnutie v ambulancii Centra alebo v prirodzenom/ náhradnom rodinnom prostredí klienta. Na tomto stretnutí bude klient oboznámený s možnosťami ponúkanej pomoci zo strany centra, ako aj o priebehu a rozsahu plánovaných intervencií. Zároveň sa zoznámi s odbornými zamestnancami ambulantnej a terénnej formy, ktorí ho budú počas riešenia jeho životnej situácie sprevádzať. V prípade potreby je možné na toto stretnutie prizvať manažéra prípadu príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý je zároveň zadávateľom odporúčania pre vykonávanie opatrení v Centre.

10. Odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou

Pobytová forma:

- rozhovor,
- anamnéza,
- štúdium dokumentácie,
- analýza údajov,

- sociálne poradenstvo
- psychologické poradenstvo,
- klarifikácia,
- komparácia,
- reflexia,
- interpretácia,
- sprevádzanie,
- povzbudenie,
- ventilácie,
- konfrontácia,
- vhl'ad a sebaexplorácia,
- prípadová konferencia,
- individuálne sedenia,
- skupinové sedenia,
- sociálno-psychologický výcvik,
- psychologická diagnostika,
- preventívne programy,
- vedenie krízových intervencií,
- konzultácie s odborným tímom a vychovávateľmi, rodičmi či profesionálnymi rodičmi,
- prvky hrovej terapie,
- prvky arteterapie,
- prvky pohybovej terapie,
- muzikoterapia,
- relaxácie,
- analýza produktov,
- psychodiagnostika,
- preventívne programy
- prednášky,
- workshopy.

Ambulantná a terénna forma:

- prvý kontakt,
- rozhovor,

- pozorovanie,
- návšteva v rodine,
- situačná analýza, komplexné posúdenie životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny, posúdenie zdrojov a možnosti rodiny,
- sieťovanie
- bežná intervencia,
- krízová intervencia,
- sociálne poradenstvo,
- psychologické poradenstvo,
- sprevádzanie klientov,
- advokácia klientov,
- sociálna a psychologická diagnostika.

11. Výchovná činnosť

Výchovná činnosť sa plánuje na obdobie jedného roka počas pracovnej porady samostatne usporiadanej skupiny a vychádza z vekových a mentálnych daností detí. Každá samostatne usporiadaná skupina si túto činnosť vypracováva samostatne podľa individuálnych záujmov a potrieb detí. Činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, pravidelné športové a záujmové aktivity. Tieto aktivity sú súčasťou výchovného plánu dieťaťa, ktorý vyhodnocuje jedenkrát mesačne vychovávateľ spolu s dieťaťom.

Uplatňovanie motivačných výchovných prostriedkov predchádza primárnemu demotivovaniu a odporu dieťaťa, ktoré znehodnocujú nastavené výchovné pôsobenie. Pri zadávaní povinnosti dieťaťu mu preukazujeme dôveru v jeho schopnosti.

Ako príklad uvádzame niektoré z motivačných výchovných prostriedkov:

- Nákup potravín – apelovanie na zrelosť, finančnú gramotnosť a zručnosť dieťaťa.
- Dlhšia večierka pre staršie deti – viac povinností je kompenzované získaním nových výhod.
- Spoločný výlet – upevňovanie a skvalitňovanie skupinovej atmosféry a dynamiky.

Výchovná činnosť sa vyhodnocuje na záverečnej porade všetkých zamestnancov CDR Ružomberok a to v mesiaci december, formou video projekcie a powerpointovej prezentácie.

12. Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Centrum pre deti a rodiny Ružomberok zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou.

Obsah a podmienky prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Centrum vykonáva pobytové opatrenie súdu v profesionálnej náhradnej rodine, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo byte poskytnutom centrom alebo v rodinnom dome alebo byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom alebo nájomcom.

Kvalifikačný predpoklad profesionálneho náhradného rodiča

Kvalifikačný predpoklad pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa v profesionálnej náhradnej rodine je najmenej:

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané.

Rozsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

- a) 60 hodín, ak fyzická osoba získala najmenej úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo najmenej úplné stredné odborné vzdelanie
- b) 80 hodín, ak fyzická osoba získala nižšie vzdelanie ako je vzdelanie uvedené v písmene a),
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b) Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ak ide o
 - 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 - 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Obsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre je zameraný na :

a) poskytnutie základných informácií o:

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich so starostlivosťou v profesionálnej náhradnej starostlivosti,

2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,

3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,

4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,

5. právach dieťaťa,

6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,

2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,

3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,

4. komunikačné zručnosti,

5. rozvoj výchovných zručností,

6. riešenie záťažových situácií v rodine,

7. spoluprácu v tíme odborníkov.

Po ukončení prípravy je vypracované zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä

a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

Na účely prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zriaďuje Centrum tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, ktorého súčasťou je:

-najmenej jeden psychológ s ukončeným VŠ vzdelaním II. stupňa v študijnom odbore psychológia

-a najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným VŠ vzdelaním II. stupňa v študijnom odbore sociálna práca. resp. špeciálny pedagóg s ukončeným VŠ vzdelaním II. stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika.

K vyššie uvedenému realizačnému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra).

Riaditeľ Centrá určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

13. Rozsah hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia ambulatnou formou alebo terénnou formou

Ambulantná forma práce

pondelok : 8:00 – 14:00

streda: 8:00 – 17:30

Úprava pracovného času je možná vzhľadom na potreby a aktuálnu situáciu klienta.

Terénna forma práce

utorok: 8:00 – 15:00

štvrtok: 8:00 – 15:00

piatok: 8:00 – 14:00

Úprava pracovného času je možná vzhľadom na potreby a aktuálnu situáciu klienta.

obedňajšia prestávka: 11:00 – 11:30

Sobota, nedeľa: vykonávanie opatrení bude zabezpečené v súlade s aktuálnym súdnym rozhodnutím klienta a s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Vykonávanie opatrení počas víkendu je možné realizovať len na základe príkazu riaditeľa Centra.

Informovanie o vytváraní Centra

Informácia o aktuálnej kapacite pre vykonávanie jednotlivých opatrení ambulancie Centra je dostupná telefonicky u odborných zamestnancov ambulantnej a terénnej formy.

14. Plán výchovnej práce s dieťaťom

Centrum vypracováva v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné aj s dieťaťom, dokument, ktorý zahŕňa sociálnu, výchovnú, pedagogickú a ostatnú činnosť s dieťaťom umiestneným v Centre tzv. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD).

IPROD obsahuje:

- cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a ďalšími fyzickými osobami (ďalej len „cieľ odbornej práce“), ktorý určí orgán SPODaSK a centrum spoločne
- kontaktné údaje sociálneho pracovníka centra – koordinátora IPRODu
- kontaktné údaje zamestnanca orgánu SPODaSK – manažéra prípadu

Sociálny pracovník v Centre je koordinátorom IPROD-u, ktorý zodpovedá za zabezpečenie kontinuity vykonávaných odborných činností pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva v centre pobytové opatrenie na základe rozhodnutia súdu.

V tomto procese plánovania je dôležitý multidisciplinárny princíp, čo predstavuje vzájomnú spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov pri nastavení adekvátnej a odbornej pomoci dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do centra. Po prijatí dieťaťa do zariadenia sa realizuje komplexné posúdenie dieťaťa, ktoré by malo byť ukončené do jedného mesiaca od prijatia dieťaťa do zariadenia na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení alebo výchovnom

opatrení. Výsledkom komplexného posúdenia sú odporúčania pre nastavenie cieľa odbornej práce s dieťaťom a následne čiastkových plánov v IPRODe.

V IPRODe je potrebné určiť aj termín prehodnotenia plnenia cieľa odbornej práce spolu s prehodnotením plnenia jednotlivých čiastkových plánov, ktoré nadväzujú na cieľ odbornej práce IPRODu. O spôsobe a kritériách hodnotenia plnenia cieľa odbornej práce IPRODu sa dohodne odborný tím spoločne so všetkými zainteresovanými subjektami. IPROD sa následne vyhodnocuje priebežne, v závislosti od stanovených termínov plnenia úloh.

Súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa sú tieto dokumenty:

- plán sociálnej práce s rodinou dieťaťa, ktorý vypracúva v spolupráci s kompetentnými orgánmi a v spolupráci s dieťaťom a jeho vychovávateľom sociálny pracovník Centra, vyhodnocuje sa každých 6 mesiacov,
- plán výchovnej práce s dieťaťom, ktorý spoločne vypracúva vychovávateľ s dieťaťom na obdobie 1 mesiaca a spoločne ho vyhodnocujú v závere každého mesiaca,
- plán psychologickkej starostlivosti o klienta, ktorý odráža potreby dieťaťa v súvislosti s plánom sociálnej práce ako aj plánom výchovnej práce s dieťaťom, ten vypracúva a vyhodnocuje psychológ Centra každých 6 mesiacov.

Plán výchovnej práce s dieťaťom – proces, vyhodnotenie a účel plánu:

- zahŕňa kľúčové oblasti týkajúce sa osobnosti dieťaťa (správanie, charakterové vlastnosti, komunikačné zručnosti a pod.), psychického a fyzického vývinu dieťaťa, zdravotného stavu dieťaťa, vzdelávania, plnenia si povinností, vzťahov k dospelým a rovesníkom, záujmov a voľného času, hospodárenia a prípravy na osamostatnenie, vzťahov a kontaktov s biologickou a širšou rodinou,
- úlohy v jednotlivých oblastiach sa zadávajú za aktívnej účasti dieťaťa vždy na začiatku mesačného obdobia,
- pri plánovaní sa berie ohľad na vek a mentálne schopnosti dieťaťa,
- oblasti uvedené vo výchovnom pláne sa vyberajú spolu s dieťaťom, pričom sa vychádza z aktuálnych potrieb dieťaťa,
- s dieťaťom v rámci plánovania a vyhodnocovania výchovného plánu pracuje výhradne jeho vzťahový vychovávateľ. Tvorbe výchovného plánu predchádza individuálny rozhovor a práca s dieťaťom. Pred samotným plánovaním vychovávateľ dobre spozná silné stránky dieťaťa, aby dokázal správne reflektovať na jeho aktuálne potreby. Prostredníctvom výchovného plánu dokážu vychovávatelia nasmerovať svoje

pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu,

- jednotlivé úlohy vo výchovnom pláne sa zadávajú podľa SMART analytickej techniky určenej pre navrhovanie cieľov v riadení a plánovaní. SMART úlohy zadané vo výchovnom pláne takisto vychádzajú aj z dlhodobých spoločných cieľov a odporúčaní odborného tímu Centra,
- vo výchovnom pláne vychovávateľ uvádza aj metódy výchovy, ktoré sú najvhodnejšie na dosahovanie stanovených úloh, výchovný plán sa vyhodnocuje spoločne za aktívnej účasti dieťaťa jedenkrát mesačne,
- vo výchovnom pláne sa vyhodnocuje realizácia jednotlivých úloh s cieľom zhodnotenia ich účinnosti smerom k dieťaťu,
- účelom je, že dieťa vďaka plánu lepšie vníma svoju realitu, napredovanie a posun v živote. V samotnom vyhodnotení plánu sa vychovávateľ spolu s dieťaťom zameriavajú nielen na dosiahnutie danej úlohy, ale aj na to, ako daná úloha pôsobila na dieťa, ako dosiahnutý cieľ vnímalo. Význam plánu je pre dieťa nepopierateľný. Pomáha dieťaťu lepšie sa orientovať v tom, čo sa s ním v danom období deje alebo bude diať. Vďaka výchovnému plánu má kvalitne naplnenú potrebu predvídateľnosti sveta a otvorenej budúcnosti. Plán mu reálne ukazuje v čom je dobré, aké má silné stránky a tým mu pomáha posilňovať jeho sebavedomie. Na druhej strane plán poukazuje na limity dieťaťa a zreálnuje mu obraz o sebe, čo má nesmierny význam pri plánovaní jeho budúcnosti. Dieťa sa aktívne stáva zodpovedné za svoju budúcnosť. Plán dieťaťu hovorí o tom, ako sa môže ďalej zlepšovať a ponúka mu možnosti, ako to urobiť. Veľký význam má plán v oblasti motivácie dieťaťa. Pri samostatnom zvládnutí zadaných úloh sa podporujú jeho kompetencie. Ak potrebuje dieťa určitú pomoc a vo výchovnom pláne je rozpracované, kto a ako mu môže s daným problémom sprevádzať, učí sa dôverovať iným ľuďom a spoľahnúť sa na ich podporu. Dieťa sa prostredníctvom plánu učí získavať dôležitú životnú zručnosť, učí sa plánovať. Plán výchovnej práce s dieťaťom má veľký význam nielen pre samotné dieťa, ale aj pre ostatných odborníkov, ktorí s ním pracujú. Ide predovšetkým o vychovávateľov, psychologov, sociálnych pracovníkov, špeciálnych pedagógov, liečebných pedagógov,
- v prípade skoršieho splnenia cieľa dieťaťom v danom mesiaci je možné si zadať novú úlohu, ktorá reflektuje na nové potreby dieťaťa, v závere plánu je stručne uvedený cieľ a prognóza výchovnej práce s dieťaťom na najbližšie obdobie,

- o plánovaní a vyhodnocovaní výchovného plánu sú na pracovnej porade informovaní všetci členovia odborného tímu Centra.

Plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou, plán výkonu výchovného opatrenia

Centrum a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pripraví v zmysle § 59 ods. 5 plán vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou podľa odseku 1 písm.

a) prvého bodu a 3 bodu a písm. b) až d) v spolupráci s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, fyzickou osobou podľa § 44 a, mladým dospelým podľa odseku 1 písm. d), iným centrom, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné aj s dieťaťom.

V pláne vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou sa vymedzuje spôsob a časový harmonogram priebežného hodnotenia, ktoré sa uskutočňuje spoločne s rodinou. Vyhodnotenie prebieha spoločne s rodinou a v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Písomné správy o výkone opatrení ambulantnou a/alebo terénnou formou sa doručujú Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v termínoch na základe spoločnej dohody, najmenej však jedenkrát za tri mesiace.

Vykonávanie ambulantných výchovných opatrení v zmysle § 45 ods.1 písm. b) sa realizuje na základe plánu výkonu výchovného opatrenia, ktorý vypracúva orgán SPODaSK.

15. Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovania náboženského vyznania v Centre

Voľnočasové aktivity sú významným činiteľom rozvoja osobnosti .

Cieľom záujmovej činnosti je zabezpečenie aktívneho, bezpečného a zmysluplného trávenia voľného času detí a mládeže, rozvoj životných zručností, schopností, kompetencií, taktiež znižovanie výskytu sociálno-patologických javov a rizikového správania detí a mladých dospelých. Voľnočasové aktivity zároveň napomáhajú budovania vzájomných kontaktov a vyššej miery akceptácie medzi deťmi a mládežou z rôznych skupín.

V Centre sa deťom snažíme vytvoriť podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť. Pravidelne sa zúčastňujú rôznych futbalových turnajov napr. Majstrovstiev Slovenska

v minifutbale, Majstrovstiev sveta detí z centier pre deti a rodiny vo futbale, sú pravidelne hosťujúcim tímom na futbalových turnajoch Memoriál J. Kotlára, Don Bosco cup, či na RK up. Aktívne sa zapájajú aj do atletických súťaží či turnaja v stolnom tenise. Taktiež sa každoročne zúčastňujú Športových hier detí z centier, a to aj na medzinárodnej úrovni.

Deti sa radi zapájajú aj do projektov v oblasti vzdelávania, či rôznych výtvarných a iných projektov, a to v rámci nadácií rôznych organizácií.

Každým rokom pre deti organizujeme Deň detí, pripravujeme kultúrny program pri príležitosti dňa sv. Mikuláša či fašiangový karneval. Na tieto akcie sú prizývaní aj blízki príbuzní detí.

Počas letných a zimných prázdnin zabezpečujeme pre deti rôzne rekreačné pobyty na Slovensku a podľa možností počas leta aj v Grécku.

Naše Centrum sa pravidelne zúčastňuje aj benefičnej akcie pod názvom Najmilší koncert roka, ktorú organizuje Úsmev ako dar. Deti sa radi aktívne zapájajú do programu tohto podujatia či už tanečnými, speváckymi alebo divadelnými predstaveniami.

V rámci integrácie do bežnej populácie sa naše deti zapájajú napr. do lampiónového sprievodu na sviatok sv. Martina, ktorého primárnym poslaním je pomoc sociálne slabým skupinám obyvateľstva.

Deti taktiež navštevujú rôzne záujmové krúžky či už v rámci základných škôl, alebo Základných umeleckých škôl. chlapci sú hráčmi MFK Ružomberok, taktiež reprezentujú obec Černová vo futbale. zapájajú sa do športových aktivít - navštevujú klzisko, plaváreň, mestské ihriská, Aquapark Dolný Kubín, Kúpele Lúčky, Aquapark Tatralandia a pod. Taktiež sa zúčastňujú rôznych kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných Mestom Ružomberok (napr. koncerty modernej či alternatívnej hudby, divadelné predstavenia pre deti, letné kino a pod.)

V rámci enviromentálnej výchovy a tiež s cieľom zachovania dobrých medziľudských vzťahov sú deti vedené k udržiavaniu poriadku vo svojom okolí - pomáhajú napr. pri upratovaní detského ihriska, pri čistení chodníkov a pod.

Voľnočasové aktivitám sa deti môžu venovať aj v prípade nepriaznivého počasia a to vďaka tomu, že v kmeňovej budove disponujeme priestormi určenými na odborné a voľno-časové činnosti. Nachádza sa tu herňa s guľôčkovým bazénom, športovým náčiním, boxovacie vrece, biliardový a stolnotenisový stôl, ako aj stôl na stolový futbal. Pre deti je taktiež k dispozícii knižnica. V zasadacej miestnosti sa usporadúvajú kultúrne aktivity, karneval, divadelné a tanečné predstavenia. Je tu priestor aj pre tvorivé aktivity, arteterapiu, taktiež pre realizáciu prednáškových aktivít, preventívnych programov, programov pre mladých dospelých, nakoľko

miestnosť je vybavená PC, dataprojektorom, plazmovým televízorom, prehrávačom hudby a klavírom. Na relaxáciu im slúži aj senzorická miestnosť.

K exteriéru kmeňovej budovy Centra, ako aj rodinných domov, patrí trávnatá plocha, detské ihrisko s preliezkami, drevené altánky, basketbalové ihrisko, trampolína, pieskovisko a voľne stojaci bazén. Podľa individuálneho záujmu deti bežne využívajú aj verejné priestranstvá a športové areály, tiež prilahlé prírodné a rekreačné oblasti (Vlkolínec, Malinô Brdo, Podsuchá, Kalvária, Gejdák, Čutkovská dolina či Hrabovo). V blízkosti mesta sa navštevujú Kúpele Lúčky, aquaparky v D. Kubíne a Tatralandii, Meander Park Oravice, Gothál v L. Osade, ale aj prírodné vodné plochy napr. Lipt. Maru, vodnú nádrž Hrabovo či termálny prameň v Kalamenoch.

V rámci osvojovania si zásad zdravého životného štýlu vedieme deti k aktívnemu tráveniu voľného času, preto majú k dispozícii športové náčinie, kolobežky, bicykle, korčule, lyže, floorbalové sety, tiež sa venujú basketbalu, stolnému tenisu a futbalu.

Deti sa s obľubou zapájajú aj do rôznych výtvarných a kreatívnych činností. Tešia sa na prípravu vianočných pohľadníc, podieľajú sa na vianočnej a veľkonočnej výzdobe. Väčšina našich detí má kladný vzťah ku hudbe,. Dlhoročne spolupracujeme so Súkromnou základnou umeleckou školou na ul. A. Bernoláka a Súkromnou základnou umeleckou školou Amadea v Ružomberku,

V Centre rešpektujeme vierovyznanie každého dieťaťa. U detí, ktorých rodičia dajú písomný súhlas, podporujeme dieťa v jeho náboženskej príslušnosti a v prípade záujmu vedieme deti k napĺňaniu daného presvedčenia. Rodinu a blízke osoby detí následne prizývame k významným náboženským udalostiam.

16. Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám

Všeobecná zdravotná starostlivosť o deti je zabezpečovaná v sieti pediatrov a lekárskej pohotovostnej služby.

Deti z Centra sú v starostlivosti viacerých pediatrov, kritériom výberu je najčastejšie vzdialenosť resp. dostupnosť lekárskej starostlivosti k samostatne usporiadanej skupine, rovnako je to so zubnými lekármi. V PNR je základná zdravotná starostlivosť zabezpečená v mieste alebo blízkosti trvalého bydliska PNR.

Špecializovaná zdravotná starostlivosť sa realizuje v najbližšom dostupnom špecializovanom zdravotníckom zariadení (ÚVN Ružomberok, Liptovská nemocnica s poliklinikou v L.

Mikuláši, Fakultná nemocnica v Martine, Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Rooswelta v B. Bystrici, Univerzitná nemocnica v Bratislave, ale taktiež v závislosti od poskytovaných služieb aj v niektorých súkromných klinikách – Píniom v L. Mikuláši, Spinn v Ružomberku a i.)

O poskytovanej zdravotníckej starostlivosti je informovaný zákonný zástupca dieťaťa. Profesionálny náhradný rodič je splnomocnený vo vzťahu k zdravotníckym zariadeniam na zastupovanie dieťaťa vo všetkých veciach týkajúcich sa bežných úkonov súvisiacich so zdravotnou starostlivosťou ku konkrétnemu zverenému dieťaťu.

V prípade ochorenia dieťaťa na skupine po zvážení a zhodnotení závažnosti situácie zabezpečí základnú starostlivosť o dieťa službukonajúci vychovávateľ v rámci svojej kompetencie. V prípade bežných chorôb podá dieťaťu potrebné liečivo. Možná je aj telefonická konzultácia s lekárom. Ak sa stav dieťaťa nezlepšuje, dieťa v sprievode vychovávateľa navštívi svojho všeobecného lekára, ktorý určí diagnózu, ako aj potrebnú liečbu. Ak nie je možné zabezpečiť takýto doprovod, je k lekárovi s dieťaťom vyslaný niektorý z členov odborného tímu.

Následne po odporúčaní lekára, v prípade vystavenia receptu, sa dieťaťu podávajú lieky podľa lekárom stanoveného dávkovania, taktiež sa dodržiava kludový režim a domáce liečenie v prostredí skupiny, kde je dieťa umiestnené.

Lieky sú na každej skupine bezpečne uložené, označené menom dieťaťa a uzamknuté v skrinke v miestnosti pre vychovávateľoch tak, aby neboli voľne dostupné deťom. Zároveň sa vedie evidencia liekov, kontroluje sa ich expirácia, v prípade nepotrebných liekov sa tieto vracajú späť do lekárne. Lieky predpísané pedopsychiatrom sú rovnako bezpečne uložené a u týchto liekov sa vedie ich evidencia a dávkovanie, komu, v akom množstve a kedy sú podávané.

Na každej skupine je tiež dostupná lekárnička, ako aj manuál poskytnutia prvej pomoci. Všetci vychovávateľia majú absolvovaný kurz prvej pomoci, ostatné preškolenie sa uskutočnilo v marci 2022.. V prípade život ohrozujúceho stavu dieťaťa či dospelého riešime situáciu privolaním rýchlej zdravotníckej pomoci.

17. Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 rokov veku po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona č. 305/2005 Z. z. o SPODaSK.

U detí umiestnených v CDR Ružomberok je školská dochádzka zabezpečovaná prevažne v mieste sídla Centra – v blízkosti samostatne usporiadaných skupín. Deti navštevujú ZŠ (Základná škola sv. Vincenta, ZŠ Klačno, ZŠ Bystrická cesta, ZŠ Sládkovičova, ZŠ L. Teplá), ďalej Špeciálnu základnú školu v Ružomberku, ale taktiež Špeciálnu základnú školu internátnu v L. Jáne a Spojenú školu internátnu J. Vojtaššáka v Levoči.

Príprava na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb sa uskutočňuje podľa výberu dieťaťa, pričom rešpektujeme výber zvoleného odboru dieťaťom, tento je -ak je to možné - odkomunikovaný a odsúhlasený zákonným zástupcom dieťaťa. Pri výbere strednej školy participuje aj výchovný poradca školy.

Deti z Centra v rámci stredoškolského vzdelávania navštevujú Spojenú školu v Ružomberku, SOŠ polytechnickú v Ružomberku, Odborné učilište J. Alexyho v L. Mikuláši, ale tiež Spojenú školu internátnu v Žiline.

Mladí dospelí študujú na Katolíckej univerzite v Ružomberku.

V dostupnosti Centra sa nachádzajú len školské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským. Školská dochádzka v PNR sa plní v obvode trvalého bydliska PNR.

Vo všetkých menovaných základných a stredných školách je možná aj integrácia žiakov.

18. Práva dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre

1. Dieťa má právo na akékoľvek kontaktovanie sa s rodičmi, širšou rodinou, blízkymi osobami ako aj rovesníkmi, ak je to v jeho záujme. Dieťa udržiava kontakt s rodičom alebo blízkou osobou, aj v prípade choroby dieťaťa, taktiež rodič má právo vidieť a kontaktovať svoje dieťa. V prípade viditeľných prejavov infekčného, vírusového alebo iného nákazlivého ochorenia u rodiča môže on svoje dieťa kontaktovať telefonicky alebo inou formou neosobného kontaktu. Ak je rodič dieťaťa pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, či v prípade agresívneho správania rodiča vychovávateľ neumožní kontakt dieťaťa s rodičom, ani vstup na samostatne usporiadanú skupinu.

2. Dieťa a plnoletá fyzická osoba v Centre má svoje práva a povinnosti, podobne ako v rodine. Má právo obracať sa so svojimi sťažnosťami, či žiadosťami na vychovávateľov, vedúceho skupiny alebo na riaditeľa Centra. Okrem toho je prístupná schránka dôvery detí umiestnená v hlavnej budove Centra, alebo na samostatne usporiadanej skupine. Priestor na prejavenie

názoru, nespokojnosti pre deti je vyhradený aj počas komunit a každodenných individuálnych rozhovorov na samostatne usporiadanej skupine alebo počas individuálnych a skupinových sedení so psychológom. Dieťa sa môže dovolávať svojich práv aj na úrovni detského ombudsmana, pričom sú deti vychovávateľom poučené o postupe, ako sa na detského ombudsmana obrátiť, ako ho kontaktovať. Tieto kontakty majú k dispozícii deti na každej samostatne usporiadanej skupine na viditeľnom mieste.

3. Má právo na doručovanie pošty, prístupu na internet, používanie telefónu, ako aj osobného mobilného telefónu. Po dohode s vychovávateľom na samostatne usporiadanej skupine sa osobné mobilné telefóny odovzdávajú, kvôli nerušeniu ostatných detí, službukonajúcemu vychovávateľovi v dohodnutom čase.

Centrum rešpektuje a zabezpečuje dodržiavanie práv všetkých detí, plnoletých fyzických osôb, rodičov bez akejkoľvek diskriminácie, či už podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu, postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov.

Záujem dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby považujeme za prvoradý pri akýchkoľvek postupoch a riešeníach týkajúcich sa dieťaťa. Dieťaťu a plnoletej fyzickej osobe zabezpečujeme ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho.

Dieťa a mladý dospelý má právo na:

- právo na život a rozvoj,
- právo na meno a štátnu príslušnosť,
- právo poznať podľa možností vlastných rodičov a právo na ich starostlivosť,
- právo na zachovanie identity (najmä meno, štátnu príslušnosť a rodinné zväzky),
- právo žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné so záujmom dieťaťa),
- právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od oboch,
- rešpektovanie a branie ohľadu na názor dieťaťa, ktoré je schopné formulovať vlastné názory, právo dieťaťa slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú; má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
- sloboda prejavu a právo na vhodné informácie,
- sloboda svedomia, myslenia a náboženstva,

- sloboda združovania, stretávania sa s ostatnými,
- ochrana pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
- právo na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
- právo na vzdelanie,
- právo na to, aby sa disciplína na školách zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a rešpektovaním jeho práv,
- právo na oddych a voľný čas, účasť v hrách,
- právo využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
- právo vedieť o svojich právach,
- pozitívne, humánne a urýchlené posudzovanie žiadosti dieťaťa alebo jeho rodičov o vstup na územie štátu alebo jeho opustenie za účelom spojenia rodiny,
- zabráňovanie únosom a zadržiavaniu detí do zahraničia rodičom alebo treťou osobou a ich nevrátenie späť.

Práva rodiča:

- má právo udržiavať kontakt s dieťaťom,
- právo na informácie týkajúce sa dieťaťa,
- spolupodieľať sa na výchove dieťaťa a čiastočne na starostlivosti o dieťa,
- na sociálne a psychologické poradenstvo,
- sprevádzanie,
- podporu,
- pomoc,
- rešpektujúci prístup,
- dôstojnosť,
- rešpektovanie a branie ohľadu na názor rodiča.

19. Opis povinností dieťaťa a iných blízkych osôb vrátane podmienok návštev v Centre

Povinnosti dieťaťa a mladého dospelého

Medzi povinnosti dieťaťa a mladého dospelého v rámci dňa patrí:

- Vstať ráno do školského a predškolského zariadenia v čase trvania školského roka, vykonať úkony osobnej hygieny, sebaobslužné činnosti a úkony spojené s udržiavaním poriadku v rámci svojho priestoru a osobných vecí (umyť sa, obliecť sa primerane počasiu, urobiť si poriadok v izbe) s ohľadom na rešpektovanie veku a mentálnych schopností dieťaťa v spolupráci s vychovávateľom.
- Dieťa a mladý dospelý je povinný dodržiavať školskú dochádzku a zodpovedne sa pripravovať na vyučovanie po príchode zo školy, v prípade potreby, v spolupráci s vychovávateľom.
- Po ukončení prípravy na vyučovanie sa dieťa spolurozhoduje a zapája sa do jednotlivých činností a aktivít na samostatne usporiadanej skupine súvisiacich s udržiavaním chodu skupiny (nákup potravín, príprava jedla, upratovanie, pomocné práce v záhrade a pod.). Na spoločnej komunite detí a vychovávateľov sa za aktívnej účasti detí primerane prerozdelia jednotlivé činnosti na najbližšie obdobie. Tento rozpis je dieťa povinné dodržiavať po dobu jedného mesiaca do najbližšej komunity. Po dohode s vychovávateľom a v závislosti od okolností je možné tento rozpis meniť, napr. v prípade choroby dieťaťa a pod.
- Mladý dospelý po ukončení štúdia je povinný sa zamestnať, resp. evidovať sa na úrade práce a hľadať si zamestnanie. Taktiež je povinný platiť si za bývanie v Centre.
- V rámci svojho voľného času je dieťa a mladý dospelý povinné dodržiavať dohodnutý čas návratu z vychádzky.
- Vo večerných hodinách dieťa a mladý dospelý vykonáva úkony osobnej hygieny, dodržiava čas odpočinku, neruší ostatné deti.
- Ak dieťa vlastní mobilný telefón, je povinné ho odovzdať službukonajúcemu vychovávateľovi v dohodnutý čas pred uložením na spánok.
- Povinnosťou dieťaťa a mladého dospelého počas pobytu na skupine je rešpektovať ostatné deti a mladých dospelých, ich práva, slobodu prejavu a vierovyznania, ako aj príslušnosť k etnickej skupine. Dieťa a mladý dospelý tiež nesmie ohrozovať ostatné deti, ubližovať iným deťom, používať vulgarity na zneváženie inej osoby.
- Dieťa je povinné rešpektovať službukonajúceho vychovávateľa, ktorý vždy citlivo zhodnotí a rieši situáciu vzhľadom na individuálne potreby dieťaťa, jeho vek a mentálnu úroveň.

Povinnosti rodiča:

- Rodič nemôže osobne kontaktovať svoje dieťa pod vplyvom alkoholu či inej návykovej látky.
- Rodič sa môže s dieťaťom stretávať v spoločenskej miestnosti Centra, kde je zabezpečené súkromie.
- Taktiež rešpektuje ostatné deti pri kontakte s nimi, správa sa slušne, úctivo k deťom a dospelým, rešpektuje pravidlá skupiny.
- Dodržiava dohodnutý čas odchodu na pobyt a vychádzku s dieťaťom, ako aj čas návratu dieťaťa z pobytu a z vychádzky s prihliadnutím na individuálne okolnosti rodiča. V prípade nedodržania dohodnutého stanoveného času alebo akejkoľvek zmeny týkajúcej sa dieťaťa, je rodič povinný túto skutočnosť oznámiť vychovávateľovi, poprípade sociálnemu pracovníkovi Centra.
- Počas uvoľnenia dieťaťa k rodičovi v rámci vychádzky ako aj pobytu, rodič preberá zodpovednosť za dieťa a je povinný zabezpečiť mu riadnu starostlivosť.
- V prípade zistenia požitia alkoholu či inej návykovej látky, resp. pri akejkoľvek agresívnom či nevhodnom správaní rodiča, vychovávateľ neumožní kontakt dieťaťa s rodičom, ani vstup na samostatne usporiadanú skupinu.

20. Taxatívny opis výchovných prostriedkov v Centre

Jednotlivé výchovné prostriedky sú uplatňované vzhľadom na špecifické a individuálne potreby dieťaťa a prirodzene nadväzujú na vykonané nežiaduce správanie dieťaťa. Ukladá a prehodnocuje ich službukonajúci vychovávateľ. Výchovný prostriedok sa vyhodnocuje v čase trvania, možno ho skrátiť, predĺžiť, ukončiť. Pri porušení pravidiel alebo nevhodnom správaní dôsledky vyvodzuje službukonajúci vychovávateľ, kedy komunikuje s dieťaťom, zameriava sa pri tom na jeho potreby, danosti. Veľmi obozretne zvažuje použitie výchovného prostriedku, jeho druh (motivačný, sankčný), dĺžku trvania a intenzitu. Dieťa je s uloženým prostriedkom riadne oboznámené a tiež má priestor na vyjadrenie svojho osobného názoru, ktorý je následne zohľadnený. Počas trvania výchovného prostriedku, vychovávatelia spolu s odborným tímom jeho použitie a efektívnosť prehodnotí, prípadne prostriedok na dané obdobie upraví. Konzultáciami s odborným tímom je zabezpečená tiež objektivita ukladania a používania výchovných prostriedkov. Vtiahnutím dieťaťa a jeho aktívnou spoluprácou pri udeľovaní výchovných prostriedkov dochádza k pozitívnej zmene správania. V Centre sa dbá na jednotnosť medzi vychovávateľmi pri udeľovaní výchovných opatrení, či už sa jedná

o jednotlivé samostatne usporiadané skupiny alebo celé zariadenie. Hranice, pravidlá a limity sú veľmi jasne zadefinované a každé dieťa si ich je vedomé. Ak dieťa s výchovným prostriedkom nesúhlasí vychovávateľ konzultuje adekvátnosť výchovného prostriedku s riaditeľom Centra a odborným tímom.

Ako príklady výchovných prostriedkov uvádzame:

- Ak dieťa nerešpektuje výchovné pôsobenie vychovávateľa, sa ako výchovný prostriedok využíva budovanie a zintenzívnenie vzťahu formou individuálnych rozhovorov, spoločných prechádzok, spoločné trávenie voľného času a spoločná aktivita napr. varenie obedu, nákup potravín, príprava večere, spoločné stolovanie a pod.
- Pri verbálnych a agresívnych útokoch detí na iné osoby je uplatňovaný výchovný spôsob nenásilnej komunikácie s dieťaťom, kde úlohou vychovávateľa je identifikovať aktuálne potreby dieťaťa a reagovať na ne a zabezpečiť bezpečie ostatných detí na samostatne usporiadanej skupine.
- V prípade porušenie dohodnutého času návratu z vychádzky dieťaťa alebo v prípade návratu v podnapitom stave či užití iných návykových látok sa prvorade vykoná test skúšky alkoholu v dychu a neskôr sa ako výchovný prostriedok uplatní individuálny rozhovor s maloletým a mladým dospelým. Súčasne je informovaný vedúci úseku starostlivosti o dieťa a riaditeľ. Ak sa nežiadúce správanie opakuje nasleduje spolupráca s odborným tímom Centra, kde ako ďalšími výchovnými prostriedkami pre dieťa sú realizované individuálne rozhovory s riaditeľom a je poskytované sociálne a psychologické poradenstvo sociálnym pracovníkom a psychológom. Tieto výchovné prostriedky sú posilňované úpravou vychádzok dieťaťa, ako napr. na vychádzku samostatne nemôže ísť, mal by sa zdržiavať len vo vonkajších priestoroch samostatne usporiadanej skupiny a opustiť tieto priestory môže len za prítomnosti vychovávateľa. Pokiaľ spomínané nežiaduce správanie pretrváva aj naďalej a výchovný prostriedok bol neúčinný, Centrum spolupracuje s externými odbornými pracovníkmi ako napríklad pedopsychiater, klinický psychológ, terapeut, nízkoprahové centrum a pod. Výchovný prostriedok sa ukladá maximálne na týždeň. V prípade, že sa správanie neupravilo, je možné výchovný prostriedok prehodnotiť a navrhnúť iný výchovný prostriedok.
- Obmedzenie používania mobilných telefónov – ako dôsledok nežiaduceho správania, vytvára priestor a možnosti pre dieťa efektívnejšie využívať svoj voľný čas v prospech domácej prípravy na štúdium alebo upevňovanie interpersonálnych vzťahov na skupine.

Výchovný prostriedok ukladá službukonajúci vychovávateľ, maximálne na týždeň. V prípade, že sa správanie neupravilo, je možné výchovný prostriedok predĺžiť.

- Obmedzenie sledovania televízie, používania internetu, hrania PC hier – podobne ako u mobilných telefónov, dieťa týmto získava priestor na sebarealizáciu a využitie svojho voľného času na iné účely, napr. športovanie, trávenie času s priateľmi. Výchovný prostriedok ukladá službukonajúci vychovávateľ, maximálne na týždeň. V prípade, že sa správanie neupravilo, je možné výchovný prostriedok predĺžiť.
- Vreckové – vyplácanie vreckového rozdeleného na viaceré splátky v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa prípadné zadržanie a následné uloženie úspor na účet. Takéto opatrenie sa využíva vždy so súhlasom dieťaťa na podporu učenia hospodárenia s financiami. Využíva sa pri porušení pravidiel a nevhodnom správaní len ojedinele, spravidla pri zlyhaní iných, skôr použitých opatreniach. O opatrení vychovávateľ komunikuje s dieťaťom, prípadne na porade samostatne usporiadanej skupiny opatrenie konzultuje so sociálnym pracovníkom a psychológom Centra. Ukladá ho koordinátor skupiny, vždy na dopredu dohodnutú dobu, maximálne na týždeň. V prípade, že sa správanie neupravilo, je možné výchovný prostriedok predĺžiť.

21. Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66

Dieťaťu, ako aj mladému dospelému sa v Centre poskytuje mesačne vreckové vo výške, ktorú upravuje menovaný zákon. Vreckové slúži na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa, ako aj na účel výchovného pôsobenia na dieťa či učenia dieťaťa finančnej gramotnosti.

Podklady na mesačné vreckové pre každé dieťa a mladého dospelého písomne vypracúva **sociálny pracovník** Centra.

Podklady na vypracovanie vreckového obsahujú tieto tlačivá:

- *žiadanky na vyplatenie vreckového* - určené pre každú samostatne usporiadanú skupinu
- *predpis vreckového* – určený pre všetky deti a mladých dospelých s konečnou sumou
- *prevzatie vreckového* - určené pre dieťa a mladého dospelého na každú skupinu

Postup poskytovania vreckového v Centre:

- Sociálny pracovník Centra posunie vypracované tlačivá najskôr na finančnú kontrolu vedúcemu ekonomicko-prevádzkovému úseku ako aj na schválenie riaditeľovi Centra.

- Následne ich odovzdá určenému pracovníkovi ekonomicko-prevádzkového úseku vždy okolo 20. dňa v mesiaci. Tento zamestnanec vypláca v hotovosti z pokladne Centra celkovú sumu vreckového pre každú skupinu a každé dieťa na danej samostatne usporiadanej skupine určenému hospodárovi skupiny. Ten podpíše prevzatie sumy a posunie tieto finančné prostriedky spolu s vychovávateľom skupiny priamo dieťaťu, pre ktoré sú určené.
- Na tlačive *prevzatie vreckového* sa podpisuje dieťa, že danú sumu prevzalo, ako aj svedok (vychovávateľ), že bolo vreckové dieťaťu odovzdané.
- Dieťa podľa svojich mentálnych a vekových schopností samo rozhoduje, ako s vreckovým naloží.
- U malých detí vreckové uschováva na samostatne usporiadanej skupine vychovávateľ dieťaťa na presne určenom mieste, pričom v rámci učenia dieťaťa finančnej gramotnosti v spolupráci s dieťaťom (rozhovor o tom, čo si dieťa chce kúpiť, na čo to má slúžiť a pod.) sa malému dieťaťu dáva vreckové po malých častiach. Vreckové sa využíva u školopovinných detí aj v rámci spštenia pri rôznych školských výletoch, táboroch, či počas pobytov doma v rodinách.
- V prípade záujmu dieťaťa si dieťa v spolupráci s vychovávateľom a sociálnym pracovníkom môže z vreckového šetriť a odkladať na samostatný účet dieťaťa. Naďalej však v rámci rozumových schopností nakladá s financiami dieťa, snažíme sa o vhodné pôsobenie na deti v zmysle hospodárneho užívania financií, učenia sa rozumne nakupovať, učia sa hodnotiť peňazí.
- Pri vypracovaní vreckového sociálny pracovník konzultuje prípadné zmeny v predpísaní sumy vreckového u daného dieťaťa či mladého dospelého s daných vychovávateľom, ak sa jedná u dieťaťa o dobrovoľné opustenie zariadenia bez súhlasu.

Postup poskytovania vreckového v profesionálnych náhradných rodinách Centra:

- Celkový postup vypracovania a odovzdania vreckového je obdobný.
- Podklady na vreckové však vypracúva určený sociálny pracovník na začiatku mesiaca, a suma vreckového pre dieťa v profesionálnej náhrad. rodine sa na základe podkladov prevádza priamo na účet profesionálneho rodiča z účtu Centra.
- Ten potom odovzdá vreckové priamo dieťaťu, pričom prevzatie vreckového dieťa vzhľadom na svoje schopnosti podpisuje na určené tlačivo.

Uchovanie písomného záznamu o poskytovaní vreckového deťom a mladým dospelým v Centre:

- Všetky podklady k vypracovaniu vreckového sú zachované na ekonomicko-prevádzkovom úseku v originálnej verzii za každý mesiac.
- Taktiež sú tieto záznamy zachované v duplicitnom stave na Úseku starostlivosti o dieťa.
- Mesačný záznam o prevzatí financií u každého dieťaťa je uchovaný na samostatne usporiadanej skupine, kde je dieťa umiestnené, v originálnej verzii.

22. Postupy v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre

Nedovolené opustenie Centra u dieťaťa

1. Ak sa dieťa nevráti z vychádzky v dohodnutý čas, vychovávateľ sa pokúsi skontaktovať s dieťaťom, zistiť príčinu opustenia centra alebo nedodržania dohodnutého času návratu a čas a spôsob zamýšľaného návratu.

2., Ak sa mus dieťaťom nepodarí skontaktovať, vychovávateľ o tejto skutočnosti informuje vedúcu úseku starostlivosti o dieťa, ktorá následne informuje riaditeľa Centra.

3. Vychovávateľ čaká na výmenu služby, následne neprítomnosť dieťaťa ohlási na políciu. V prípade, že pri úteku bolo použité fyzické násilie, alebo za použitia pomoci z vonku, Centrum túto skutočnosť bezodkladne oznámi v zmysle Usmernenia z Ústredia PSVaR BA Okresnej prokuratúre a ostatným predpísaným subjektom.

4. Na políciu sa spíše zápisnica, ktorá sa uloží aj do spisu dieťaťa.

5. Po návrate dieťaťa s ním prekonzultuje situáciu pedagogický zamestnanec samostatne usporiadanej skupiny, situáciu a jej príčiny analyzuje s dieťaťom aj psychológ centra, príp. soc. pracovník.

Útok dieťaťa na iné dieťa, resp. plnoletú fyzickú osobu

1. Poskytnutie prvej pomoci a zhodnotenie závažnosti situácie.

2. Fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby.

3. V prípade pomoci privolanie RZP na č. 155 alebo 112.

4. Evakuácia ostatných detí do bezpečia.

5. Podanie adekvátnej liekovej terapie podľa odporúčenia odborného lekára.

6. Sledovanie upokojuvania dieťaťa v závislosti od povahy situácie, privolanie RZP, prípadne polície.
7. Zabezpečenie hospitalizácie dieťaťa (v prípade potreby).
8. Po odznení situácie zaznamenanie skutočnosti do knihy hlásení a do knihy úrazov.
9. Upovedomenie o mimoriadnej udalosti vedúceho úseku, následne riaditeľa Centra.
10. V prípade nutnosti sprevádzania dieťaťa do nemocnice, službu konajúci vychovávateľ kontaktuje službu konajúceho kolegu z inej samostatne usporiadanej skupiny, ktorý zabezpečí dohľad nad deťmi.

Úraz s ťažkou ujmom na zdraví

1. Stabilizovanie zamestnanca, dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby a bezodkladné poskytnutím prvej zdravotnej pomoci.
2. Privolanie rýchlej zdravotnej pomoci na č. 155 alebo č.112.
3. Zabezpečenie oznámenia vedúcemu zamestnancovi, riaditeľovi a bezpečnostnému technikovi.

Úraz mladého dospelého

1. V prípade úrazu mladého dospelého, si tento zavolá rýchlu zdravotnú pohotovostnú službu a následne kontaktuje svojho sociálneho pracovníka.

Pri vážnych nezhodách medzi deťmi, alebo mladými dospelými a zamestnancami centra

1. Centrum sa snaží predchádzať situáciám, ktoré ohrozujú život a psychický vývin dieťaťa. Ak je to potrebné a možné, posilňuje výchovu, odborný tím, vyhľadáva pomoc externých pracovníkov, má vypracovaný bezpečnostný plán.
2. Centrum identifikuje problém – všíma si zmeny správania dieťaťa, mladého dospelého prípadne skupiny – ako napríklad fyzický stav dieťaťa, zmeny nálad, zhoršenie prospechu, celkové správanie a podobne. Ak dieťa explicitne nedokáže vyjadriť, čo sa sním deje, neznamená to, že je všetko v poriadku.
3. Centrum odhalí problém – odborný tím sa usiluje o to, aby zabránil retraumatizácií dieťaťa, mladého dospelého neodborným vypočúvaním, nezakrýva však skutočnosti, informuje o zisteniach. Úlohou odborného tímu, ako aj ostatného personálu centra je chrániť záujmy dieťaťa, mladého dospelého a zabezpečovať jeho zdravý vývin.
4. Centrum identifikuje zdroj ohrozenia

5. Centrum eliminuje nebezpečenstvo, zaistí bezpečie všetkých detí , mladých dospelých– vrátane páchatel'a, ak sa jedná o akúkoľvek formu násilia medzi deťmi na skupine. Ak dieťa, mladý dospelý explicitne, alebo svojím správaním vyjadruje, že je ohrozovaný, zamestnanci centra konajú v súlade so svojím svedomím a záujmami dieťaťa resp. mladého dospelého, pričom jeho záujem je ich najväčšou prioritou.
6. Podľa charakteru a závažnosti situácie centrum rieši danú situáciu s políciou, zdravotnou službou, prípadne inými externými zdrojmi.
7. Centrum nezatajuje informácie a bezodkladne informuje zriaďovateľa.
8. Centrum po udalosti pracuje s deťmi, pomáha im pri spracovaní situácie (zabezpečí adekvátnu pomoc aj pre páchatel'a), zabezpečuje pomoc pre deti, snaží sa o ochranu pred médiami. V prípade útoku dieťaťa na zamestnanca je tomuto zamestnancovi ponúknutá možnosť čerpania dovolenky.

23. Plán prevencie deeskalácie konfliktov v CDR:

V CDR Ružomberok máme vypracovaných plán prevencie deeskalácie konfliktov. Zamestnanci v týchto situáciách postupujú podľa nastaveného postupu.

1. Pedagogickí zamestnanci CDR na skupinách sú oboznámení s pojmom eskalácie konfliktov, vedia čo je to konfliktné správanie, vedia rozoznávať typy konfliktov. Poznajú prejavy konfliktného správania, príčiny vzniku konfliktov, fázy konfliktu ako aj postup pri jeho riešení (prostredníctvom vzdelávania, samoštúdia, vypracovaného materiálu).
2. Deti v CDR majú vytvorený vzťah aspoň k jednej osobe, tak aby mali odvahu hovoriť o prípadnom konflikte voči nim, aby mali odvahu zdôveriť sa.
3. Deti a zamestnanci v CDR sú zoznamovaní s témou eskalácie konfliktov prostredníctvom rozhovorov (individuálnych aj skupinových), aj prostredníctvom preventívnych aktivít zameraných na deeskaláciu konfliktného správania alebo šikany.
4. Vychovávatelia sa snažia o začlenenie každého člena skupiny, hlavne nového člena. Monitorujú a mapujú sociálne vzťahy a interakcie medzi deťmi; mapujú sociálnu klímu a atmosféru medzi deťmi. Cielene podporujú deti v interakciách medzi sebou, zapájajú ich do aktivít, podporujú a rozvíjajú u nich schopnosť komunikácie, podporujú sebavedomie a sebaúctu detí.
5. Skupina má vytvorené pravidlá správania sa medzi deťmi tak, aby nepodporovali zdroj šikany. Zakázané je používanie nadávok voči sebe, fyzické útoky a agresia v správaní namierená voči vrstovníkom i voči zamestnancom CDR.
6. Pracovníci CDR sú citliví voči príznakom konfliktného správania, tak aby ho včas odhalili, v počiatočných fázach – kedy je najjednoduchšie konflikt zastaviť. Vhodne používajú základné techniky deeskalácie konfliktu.

7. O výskyte nevhodného eskalačného konfliktného správania sú informovaní všetci vychovatelia skupiny, sociálny pracovník, psychológ a riaditeľ CDR.
8. Pri prešetrovaní konfliktu sa postupuje podľa odporúčaného plánu. Cieľom riešenia konfliktu je zamedziť jeho eskalácii, ako aj obmedziť používanie obmedzujúcich prostriedkov (netelesné obmedzenia, telesné obmedzenia, tresty, opatrenia ohrozujúce bezpečnosť a zdravie detí na skupine).
9. Nakoniec k riešeniu eskalačných konfliktných situácií, ak je to potrebné, môže byť prizvaný odborný tím CDR (sociálny pracovník, psychológ, špeciálny pedagóg) podľa druhu a závažnosti vzniknutého konfliktu.
10. V prípade, že vzniknutý konflikt ohrozuje bezpečnosť a zdravie a život dieťaťa/zamestnanca, je potrebné zavolať zložky integrovaného záchranného systému podľa druhu a závažnosti vzniknutého konfliktu a jeho dopadu na zdravie a bezpečnosť dieťaťa v CDR. Ide o telefónne číslo polície 158, záchranej zdravotnej služby 112, 155, alebo hasičského záchranného systému na telefónne číslo 150.

5 pilierov deescalácie v sociálnych službách

1. Prevencia - predchádzanie napätiu, konfliktu či agresii v správaní prijímateľov sociálnych služieb.

2. Základné techniky deescalácie - načúvanie, riadený rozhovor, odvrátenie pozornosti, zrkadlenie, verbálna deescalácia.

3. Používanie šetrných techník ochrany a techniky bezpečného odchodu - úniku zo situácie ohrozujúcej zdravie a bezpečnosť zamestnanca - Únikové techniky, /škrtenie, ťahanie za ruky, ťahanie za vlasy, kopanie, uhryznutie, odvrátenie útoku, odvedenie/.

4. Používanie obmedzujúcich prostriedkov v zmysle §10 zákona 448/2008 Z.z.

Netelesné obmedzenia, Telesné obmedzenia /Špeciálne úchopy - miestnosť bezpečného pobytu - podávanie medikácie/.

Špeciálne úchopy - cielená, bezbolestná, koordinovaná činnosť zasahujúcich, neohrozujúca zdravie a bezpečnosť prijímateľov a zasahujúcich.

Špeciálny úchop ako deeskalačná technika.

5. Metodické spracovanie /Metodiky, krízové a rizikové plány,.../

Techniky deescalácie v konfliktných situáciách budú doplnené po preškolení zamestnancov.

.....
PaedDr. PhDr. Peter Novák, MBA
Poverený riadením CDR Ružomberok